

ВІЛЬНЕ СЛОВО

XXVIII-ий РІК НОВОГО ВИДАННЯ /Н-р 1-2/ січень 2017 р./ ГАЗЕТА ЗАСНОВАНА 1949 р.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

FESTIVALUL INTERNAȚIONAL
DE COLINDE, DATINI ȘI OBICEIURI LA UCRAINENI
ediția a XXIV - a / XXIV - й випуск
МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ
КОЛЯДОК ТА ЗИМОВИХ ОБРЯДІВ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

З Новим Щастям, з Новим Роком!

Сію, сію, засіваю,
З Новим Роком Вас вітаю!

Сію щедро із долоні
По долівці, по ослоні.

Засіваю Вашу Хату,
Будьте радісні й багаті.

Сію густо, перехресно
На добробут Людям Чесним.

Промовляю з кожним кроком:
З Новим Щастям, з Новим Роком!

У номері:

- Різдвяні та Новорічні вітання ➤ стор. 2
- Наш депутат – з-між наймолодших! ➤ стор. 3
- Бажаємо успіхів у 2017-ому році! ➤ стор. 4
- Здійснення мовної політики в освіті ➤ стор. 5
- 160-річчя Івана Яковича Франка ➤ стор. 6
- Прес-реліз Посольства України ➤ стор. 7
- 125-ліття українців у Канаді ➤ стор. 8
- Українські зимові обряди в Сігеті ➤ стор. 9
- Відродження рідної мови ➤ стор. 10
- Відгукнувся й пояснюю! ➤ стор. 11
- «Гірська орлиця» – дорогою до рідні ➤ стор. 12
- Сміх – не гріх! Сміх – не гріх! ➤ стор. 13
- Цікавинки про Різдво ➤ стор. 14
- Щедрик, щедрик, щедрівочка ➤ стор. 15
- Голова УВКР М. Ратушний у Сігеті ➤ стор. 16

Різдвяні та Новорічні вітання. Дякуємо!

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ
В РУМУНІЇ

бульвар Авіаторіор, 24,
Бухарест, Румунія

tel: (+4021) 230 36 60 fax: 230 36 61
e-mail: emb_ro@mfa.gov.ua

AMBASADA UCRAINEI ÎN
ROMÂNIA

Bulevardul Aviatorilor, 24,
București, România

30 грудня 2016 року

Шановна українська громадо!

Дорогі друзі!

Від колективу Посольства України в Румунії та від мене особисто прийміть найщиріші вітання з Новим 2017 Роком!

Від усього серця бажаємо Вам і Вашим близьким міцного здоров'я, щастя, миру, добробуту, сімейного благополуччя та Господнього Благословення на многії і благії літа!

Хай щастить Вам у Новому році.

З повагою,
Тимчасовий повірений у
справах України в Румунії

 С.В.Левицький

ПОСОЛЬСТВО УКРАЇНИ
В РУМУНІЇ

бульвар Авіаторіор, 24,
Бухарест, Румунія

tel: (+4021) 230 31 60 fax: 230 36 61
e-mail: emb_ro@mfa.gov.ua
www.mfa.gov.ua/romania

AMBASADA UCRAINEI ÎN
ROMÂNIA

Bulevardul Aviatorilor, 24,
București, România

16 грудня 2016 р. № 6138/1932

Голові Союзу українців Румунії

Миколі Мирославу
Петрецькому

Шановний Пане Голово!

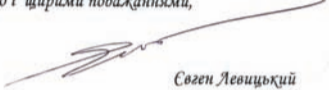
Прийміть щирі вітання з нагоди Вашого обрання депутатом Парламенту Румунії від мене особисто та від усього колективу Посольства України в Румунії.

Ми отримали це повідомлення з великою радістю і задоволенням.

Сподіваємося, що Ваша місія буде ефективною та сприятиме розвитку і процвітання українській громаді Румунії.

Користуючись нагодою, хочемо Вам міцного здоров'я, всьляких успіхів, безлічі надихаючих ідей і досягнення Ваших цілей – як професійних, так і особистих.

З повагою і щирими побажаннями,

 Соген Левицький
Тимчасовий повірений у
справах України в Румунії

Товариство зв'язків
українцями за межами
України
«Україна—Світ»

бульвар Золотоверхівська, 6а, Київ, 01034, Україна
(044)224 80 81, факс: (044)228 04 38
E-mail: ukrain@ukrsvit.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua

Association for Contacts
with Ukrainians Living
Outside Ukraine
(Society "Ukraine-Svit")

Vul. Zolotovertiska, 6a, Kyiv, 01034, Ukraine
Tel.: (044)224 80 81, fax: (044)228 04 38
E-mail: ukrain@ukrsvit.org.ua
www.ukrsvit.kiev.ua

15.12.2016 № 113

Голові Союзу Українців Румунії
Миколі-Мирославу Петрецькому

Шановний пане Миколо-Мирославе!

Товариство зв'язків з українцями за межами України (Товариство «Україна-Світ») щиро вітає Вас з обранням депутатом до Парламенту Румунії. Притаманий Вам талант організатора помножений на щирі відданість українській справі справедливо отримав велику підтримку від українців Румунії.

Бажаємо Вам великої політичної владі, вірних друзів та здійснення усіх завдань!

З повагою,

Голова Товариства Іван Драч
Голова Секретаріату Алла Кендзера

УКРАЇНЬКА ВСЕСВІТНЯ
КООРДИНАЦІЙНА РАДА

вул. Антоновича, 3-6, Київ, 01004, Україна
тел./факс: (+38 044) 287-22 41,
e-mail: ukkr.org@gmail.com, www.ukkr.org

UKRAINIAN WORLD
COORDINATING COUNCIL

Antonovycha Str., 3-6, Kyiv, 01004, Ukraine
fax: (+38 044) 287-22 41,
e-mail: ukkr.org@gmail.com, www.ukkr.org

№ 422/16
від 20 грудня 2016

Голові Союзу українців Румунії
Миколі Петрецькому

Шановний пане Петрецький!

Від імені Української Всесвітньої Координаційної Ради та українських громад за кордоном, вітаємо Вас з обранням депутатом румунського парламенту – Палати Депутатів.

Знаємо, що виборча компанія була складною і на шляху до перемоги, Союзу українців Румунії й Вам особисто, потрібно було подолати багато перешкод.

Переконані, що своєю працею на такій високій й відповідальній посаді Ви гідно відстоюватимете інтереси української національної меншини Румунії й світового українства.

З повагою,
Голова Української Всесвітньої
Координаційної Ради

 Михайло Ратушний

СОЮЗ УКРАЇНЦІВ РУМУНІЇ

UNIUNEA UCRAINEILOR DIN ROMANIA

THE UKRAINIAN'S UNION OF ROMANIA

Str. Radu Papescu, nr.15, Sector 1, Bucuresti
Tel./Fax: +40 21 222.07.55, Tel: +40 222.07.37
Email: uur.secretariat@gmail.com

Бажаю, щоб Різдвяна зоря запалила у Ваших серцях вогонь віри та любові, надії та оптимізму, наснаги та невичерпної енергії!

Союз українців Румунії, на чолі з головою Миколою Мирославом Петрецьким, щиро вітає Вас з Новим роком та Різдом Христовим!

Нехай Ваші серця будуть зігріті любов'ю і теплом, домівки повняться добром, радістю та Божим благословінням, а очі світяться щастям. Нехай з останніми хвилинами Старого року Вас покинуть турботи та негаразди, а Новий - 2017 рік буде щедрим на цікаві плани, нові досягнення та професійні перемоги.

Бажаю, щоб Різдвяна зоря запалила у Ваших серцях вогонь віри та любові, надії та оптимізму, наснаги та невичерпної енергії!

З повагою,
Голова СУР, депутат
Микола-Мирослав ПЕТРЕЦЬКИЙ

Щасливого Нового року та Веселих свят!

Дорогі друзі та колеги, щиро бажаємо Вам у 2017 р. міцного здоров'я і здійснення всіх задумів та ідей, заради процвітаючого майбутнього України та розбудови світового українства.

Дякуємо за розуміння та підтримку діаспорного молодіжного руху.
Світовий Конгрес Українських Молодіжних Організацій (СКУМО)

Вельмишановний пане редакторе!

Звертаюся до Вас за порадою Емілії Кодря. Правда, з доволі великим запізненням (ще 4 листопада 2013 року я прочитав першу відеолекцію на тему «Балади Тараса Шевченка» для учнів ліцею ім. Т. Шевченка у м. Сігет, після чого отримав Вашу електронну адресу, аби контактувати щодо можливості співпраці з часописом «Вільне слово». Та попри те, цього року (2 лютого) відзначатимемо 120 річницю народження Євгена Маланюка – поета, життя якого в значній мірі пов'язане з еміграцією. Хотів би запропонувати для друку у Вашому часописі (звичайно, якщо це можливо) статтю про нього. Вона передусім енциклопедичного характеру (аби спопуляризувати творчість Є.Маланюка для молодших поколінь українців), але з урахуванням тих нових відомостей, які вдалося розшукати про поета. Обсягом 0,5 аркуша, але при необхідності її можна скорегувати або навіть запропонувати іншу тему.

Якщо це можливо, то чекаю Вашої відповіді.

Найщиріші вітання Вам із Новим Роком та Різдом. Здоров'я, щастя та успіхів у творчості, науковій та редакторській праці.

З повагою, доцент кафедри української літератури Львівського національного університету ім. Івана Франка Микола Крунач.

Відповідь:

Щиро просимо до співпраці на теми, які сам запропонуєте, вельмишановний пане професоре!

Друкуватимемо Ваші матеріали з продовженнями, з «Далі буде».

З Новим роком! На все добре! (І. КОВАЧ)

У Новому році – міцного здоров'я, достатку, порозуміння, родинних гараздів, злагоди, любові!

З великим задоволенням, що поступово усе доходить до свого русла, українська громада села Ульма вітає весь Редакційний колектив часопису «Вільне слово» з Різдом Христовим і Новим 2017 Роком!

Бажаємо Всім у Новому році міцного здоров'я, достатку, порозуміння, родинних гараздів, злагоди, любові!

З повагою,
Юрій ЧИГА

СЕРЕД НАЙМОЛОДШИХ ДЕПУТАТІВ У ПАРЛАМЕНТІ РУМУНІЇ – МИКОЛА-МИРОСЛАВ ПЕТРЕЦЬКИЙ!

Тому що на початку місяця грудня, якраз наприкінці 2016 року, в мене та й в моїй сім'ї стала велика радість, я якраз цю прекрасну радість хочу висловити і розповсюдити для всіх українців досить великої нацменшини в нашій державі Румунії. Якщо цю радість я висловлю і розкажу всім читачам культурно-просвітницького часопису Союзу українців Румунії «ВС», і не лише, тоді насправді мені буде приємно і весело. Тут маю на увазі нагадати про недавні парламентські вибори, які відбулися в нашій державі в неділю 11 грудня.

Так стається, що зараз те, що іноді в людей є неможливим, у Бога завжди можливе. Я переконана, що не всі українці мріяли, що може таке статися, що після цих виборів пана Миколу-Мирослава Петрецького, голову СУР, буде проголошено депутатом в Парламенті Румунії.

Насправді, не так легко взяти на себе таку велику відповідальність, щоб відтепер взяти на себе велику опіку про українців Румунії, але можливо!

Приблизно так записано в книзі пророка Мойсея Ісхода (24 глава), де описується, що Арон, брат пророка Мойсея, будучи вибраний Богом стати священиком, він сам думав, що був досить молодим. Та сама справа стоїть і в нашому випадку, тому що, як би хтось мав на увазі перевірити, хто з депутатів від Грудневої революції 1989 року до сьогодні був молодшим, то, може, ніхто інший не молодший віком від депутата для українців пана Миколи-Мирослава Петрецького!

Також думаю, що на протязі років школа з нашого села дала видатних людей, які зайняли різні посади, будучи професорами, інженерами, лікарями, які стали на користь нашої держави, або навіть за межами нашої країни, але, щоб хтось став депутатом з нашого села, то це для нас велика честь, що може ввійти в історію нашого села, всієї української нацменшини – мати депутата в Парламенті Румунії. Відтепер взагалі всі українці будуть чекати від нашого молодого депутата прекрасної, навіть чудотворної праці, щоб всі українці відчували, що маємо одного з наймолодших депутатів в Парламенті, котрий здатний зробити, наскільки

можливо, щоб наша національна меншина в Румунії мала чим гордитися, що маємо відповідну людину на відповідному місці!

Про пана депутата можу багато правди сказати, тому що і я односельчанка, з того ж самого села Верхня Рівна, переконана, що він буде всилі сповнити так, як тому слід, всі свої обов'язки як голова СУР, так і депутат в Парламенті Румунії.

Мабуть, на цих виборах відбувся досить великий вплив проведення Божого. Тому що, так як колись Тарас Шевченко, геній українського народу, сказав: «Борітеся, поборете, вам Бог помагає», ось так напевно допоміг і йому Господь Бог, щоб він став чи не наймолодшою людиною Парламенту нашої держави. Навіть думка моя провадить мене дуже глибоко, щоб я подумала, що для нашого депутата зійшов з неба правдивий дар Божий, але, мабуть, не лише сам Господь Бог прийшов йому на допомогу, а навіть з неба всі святі на чолі з Святим Єрархом Николаєм, який становиться як хоронитель і покровитель його. Так і сталося, що якраз на порозі свого дня іменини, Святого Єрарха Николая, від державних властей прийшов до нього прекрасний подарунок щодо затвердження на посаду депутата – це ще один доказ того, що Святий Єрарх Николай є праведним чудотворцем.

Якщо така була і воля Божа, то користуюся і я цією нагодою, щоб передати йому щирі вітання з нагоди празника Св. Єрарха Николая, котрий поруч з Господом Богом весь час сохранив його від всякого зла, щоб насправді як біда, так і горе обійшли його, щоб завжди у своєму цьому молодому віці був у силі розв'язати всі різноманітні пекучі справи, які можуть появитися на протязі цих чотирьох років депутатства, щоб увесь час був задоволений різними успіхами, які він матиме можливість здобути в житті.

Хочу побажати йому весь час літнього сонячного тепла, міцного здоров'я, як гори Карпати, щасливих свят та весь час великих

успіхів у своєму щоденному житті!

Симона ЛЕВА,
викладач релігії

Алла КЕНДЗЕРА – ТОВАРИСТВО «УКРАЇНА-СВІТ» – з Головою СУР, депутатом Парламенту Румунії Миколою ПЕТРЕЦЬКИМ та його дружиною Ларисою.

НОВА ЗУСТРІЧ ІЗ КОЛЯДОЮ В ТІМІШІ

Зустрічі-фестивалі мають роль зміцнювати людські душі духовною силою та приносити велику радість, бо Різдвяні свята – одні з найбільших релігійних свят.

Головне те, що колядування як в українців, так і в інших народів, не перестав, а передається з покоління в покоління, першими, котрі сповіщали народження Ісуса Христа, були діти, котрі ходили від хати до хати, співаючи колядки і щедрівки.

Минуло вже 16 років, відколи розпочався Фестиваль колядок в п. Тіміш (м. Тімішоара). В неділю, 18 грудня, після обіду відбувся приємний, такий гарний захід в Українській хаті.

Так, як завжди, організаторами були: Центральне керівництво СУР, представлене головою М. М. Петрецьким і головою Тіміської організації Ю. Глебою. Підкреслюю, що були присутні майже всі сурівські голови місцевих організацій повіту Тіміш,

присутність почесних гостей із Сербії (м. Кула), першого заступника Культурно-мистецького Товариства ім. Івана Сенюка п. Івана Кузьми, делегації з повіту Тульча (Стара Кілія), голови Лісавенку Флорі, делегації з п. Арад (голова Гаврило Микулайчук). Перед відкриттям фестивалю був обмін думками щодо різних проектів, спільних у культурній галузі.

Першими відкрили двері Української хати колядники Православної української церкви м. Тімішоари і парох церкви отець Крістіан Попович. Численний хор сповістив вість про народження Божого Сина словами стародавніх колядок. Слідували учні школи з Варіашу (керівник Іяна Байкулеску), потім учні школи Бирна-Поганешть (проф. Іван Смичкаш).

(Закінчення на 10 стор.)

Анна БЕРЕГІЙ

ЗДОРОВИМО ВАС І БАЖАЄМО В 2017 р. УСПІХІВ!

• **Федора СОПКА** (1 січня 1942 р.) – уродженця Банату, випускника Сігетського українського ліцею та Бухарестського університету; працював викладачем російської мови в м. Бая Марє, довгі роки був головою Баямарської організації СУР та деякий час редактором газети «Curierul ucraïnean». Багато здоров'я! Вітаємо з 75-річчям! На Многая літ та багато здоров'я!

• **Євсебія ФРАСИНЮКА** (1 січня 1947 р.) – уродженця Буковинського краю, випускника Серетського українського ліцею та Яського університету. Після закінчення працював викладачем української мови в рідному селі Негостина та займав посаду директора. Переклав на румунську мову «Сад божественних пісень» Г. Сковороди. Українською мовою щойно вийшла при СУР його книжка літературних есе і публіцистики - «Живу рідним словом». Вітаємо з 70-річчям! На Многая літ!

• **Анну САМБОР** (7 січня 1950 р.) – марамороську українку (з дому Григоращ) з с. Луг над Тисою, Мараморощина, випускницю Українського відділення Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде та Факультету іноземних мов Бухарестського університету, викладача української та румунської мов в рідному селі, де посідала і посаду директора школи до виходу на заслужену пенсію. Любов до всього рідного-українського передавала з генерації в генерацію своїм вихованцям та рідним дітям. Завжди горда за своє походження. Мати двох дітей – сина Олександра, який деякий час працював у Румунському телебаченні для української меншини Румунії, та дочки Лоредани – викладача в м. Клужі. Бабуся трьох онуків, якими, як молода бабуся, гордиться – Юрчиком, Яринкою та Мішком. Активно брала і бере участь у всіх подіях, організованих СУР. За вагомий внесок в підтримуванні української мови в Румунії і співпрацю з «ВС» нагороджена Головою СУР п. Ст. Бучутою медаллю з нагоди 65-річчя часопису «ВС». На VII-ому З'їзді СУР новообраний голова п. Микола-Мирослав Петрецький запропонував пані Анну до Президії СУР заступником Голови. Успіхів на такій відповідальній посаді!

• **Юрія АЛБІЧУКА** (9 січня 1950 р.) - панотець, настоятеля української православної церкви с. Верхня Рівна, Мараморощина. Народився панотець в українському селі Верхня Рівна, де закінчив початкову школу, слідували українське відділення Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде і Теологічний Факультет у м. Сібіу. Після закінчення освіти був призначений до Банату, до с. Зоріле, де немало добра зробив для громади. Після кількох років повернувся у рідне село, де служить і посьогодні. Створив панотець релігійний хор «Хвалім Господа», з яким успішно виступає як у Румунії, так і за її кордонами, звідки повертається з похвалами. Бажаємо п. Албічуку та його добродійці багато добра та дальших успіхів на українській релігійній ниві Румунії. На відзначенні 65-річчя часопису «ВС» був нагороджений медаллю Головою СУР за вагомий внесок в розвиток української культури. Успішно співпрацює з Союзом українців Румунії!

• **Івана РОБЧУКА** (11 січня 1936 р.) – уродженця Сучавського повіту, випускника Серетського українського ліцею і Факультету іноземних мов Бухарестського університету, д-ра філологічних наук, довгі роки першого заступника голови СУР та голови комісії з культури, головного редактора газети «Curierul ucraïnean», автора книг з діалектології, редактора низки книг. Батька двох дітей та дідуся 6 онуків. Автора книги з публіцистики.

• **Михайла ВОЛОЩУКА** (12 січня 1934 р.) – поета, автора низки книг. Уродженця с. Негостина, Сучавщина. Тут активно і віддано діяв і діє для підтримання українського духу на рідній Буковині – як письменник і як викладач. Розповсюджує українські видання СУР. Дуже активно дописує до всіх видань СУР, в тому числі до «Вільного слова»!

• **Дмитра ЧЕРНЕНКА** (16 січня 1956 р.) – вихідця задунайських українців, полковника у відставці, голову Тульчанської повітової організації СУР, члена Президії та заступника голови СУР. Активно і віддано веде свою громаду в дусі українства, організовуючи гарні артистичні заходи на землі задунайських козаків. Разом з СУР було встановлено погруддя національному поету України Т.Г. Шевченку в м. Тульча та придбано нове приміщення для цієї організації.

• **Джету ПЕТРЕЦЬКУ** (23 січня 1966 р.) – уродженку марамороського українського села Луг над Тисою, випускницю Сігетського ліцею ім. Драгоша Воде та Дрогобицького Державного Факультету Музики України, викладача музики I ступеня, активного і талановитого керівника хору «Ронянські голоси» та молодіжного ансамблю танців «Соколи» і учнівського «Соколята». Визнаного викладача музики.

Завжди успішно виступає з хором на сценах Румунії та за кордоном. Одна з найпомітніших подій державного рівня, де хор «Ронянські голоси» виступив на найвищому професійному рівні, – це «Добрий вечір, Україно!» в Оперному залі міста Клуж-Напока! Працює над європейськими проектами, пов'язаними з освітньою працею. Старається виховувати нове покоління як для Верхньорівнянського хору, так і для танцювального ансамблю! Успіхів!

• **Гаврила МІКОЛАЙЧУКА** (28 січня 1952 р.) – уродженця найбільшого українського марамороського гірського села Русь-Поляни. З 1995 р. перебирається разом із сім'єю до Араду, на низовинні родючіші землі. Голова Арадської організації СУР.

• **Анну ГАНЦІГ** (30 січня 1960 р.) – викладача української мови в Тирново, технічного секретаря Арадської організації СУР. Бажаємо подальших успіхів у виховній праці для піднесення і збереження української мови в цьому регіоні.

• **Штефана КІФУ** (31 січня 1965 р.) – уродженця українського с. Русь-Поляна, Мараморощина, викладача фізкультури, голову місцевої організації СУР.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ ПРОВІД СУР

З Новим Роком
та Різдвом
Христовим!

Нехай у новорічну ніч
Злетять турботи з Ваших пліч!
Бажаємо, щоб всі морози
Вас обминали чемно боком,
А успіхи в новому році
Чекали Вас на кожному кроці
В чарівний час Різдвяних свят
Бажаємо дзвінких коляд,
Щоби здоров'я, як граніт,
Бог дарував на сотню літ,
Безміри щастя в році цім!
Віншуємо це щиро всім!

І.Б. Мойсей

З Різдвом Христовим і Новим роком,
Хай Вам щастить за кожним кроком.
Хай у Вашій хаті радість вікує,
Христос рожденний мир Вам дарує!

Бажають Вам і Вашим найближчим
Степан Бучута з дружиною.

З Різдвом Христовим!

Щиро вітаю колектив редакції
часопису «Вільне Слово»

з Різдвом Христовим і Новим Роком!

Бажаю вам Божого благословення! Щоб в цьому році вас супроводжували удача та щастя, радість була частим гостем у ваших домівках, а неприємності обходили стороною!

Щирих друзів, любові та поваги рідних та близьких вам людей!

З Різдвом Христовим!

З Новим роком!

Ярослав ОДОВІЧУК

Здійснення мовної політики в освіті, навчання мовами національних меншин в Румунії та вивчення цих мов

(Продовження з попереднього числа)

Нові програми мають бути спрямовані на реалізацію сучасних підходів до мовної освіти, нових пріоритетів, критеріїв. Головним при укладенні програм має бути орієнтація на задоволення потреб і культурних запитів особистості, пов'язаних із практичною діяльністю, духовним життям, комунікативними інтересами.

За останні два роки в результаті зусиль представника в Міністерстві Освіти і Наукових Досліджень Румунії та вчителів садочка, початкового та 1-4-их класів, вчителів музики та інформатики і радника Українського Православного Вікаріату, м. Сігету Мармаціей, повіт Марамуреш, були видані на румунській і вперше на українській мовах за певною структурою, поданою Інститутом Педагогічних Наук, навчальні програми з Української Мови (Спілкування на рідній мові), Музики та Руху і Релігії – Український Православний Культ, для початкового і 1-2-го класів та навчальні програми з Української Мови, Музики та Руху і Релігії – Український Православний Культ для 3-4-их класів.

Учителі української мови та літератури вдосконалюють свою кваліфікацію на базі Будинку вчителя м. Бая Маре на базі Філологічного Факультету Бухарестського Університету та на базі Вищих навчальних закладів України, де щороку організуються курси підвищення кваліфікації для вчителів української мови та літератури в Румунії.

Минулими навчальними роками вчителі української мови та літератури загальноосвітніх шкіл та ліцеїв Румунії мали можливість взяти участь у сесіях стажування на базі навчальних закладів в Україні.

Перша сесія стажування відбулася з 1 по 15 вересня 2010 р. в Івано-Франківському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти та на базі навчальних закладів Івано-Франківської області. Ініціатором цього заходу була підписувач матеріалу, яка звернулася з проханням сприяти в організації курсів для підвищення кваліфікації вчителів української мови та літератури румунських загальноосвітніх шкіл повіту Марамуреш до пана Вишиванюка М.В., голови Івано-Франківської обласної державної адміністрації, з якою співпрацює Повітова рада Марамуреш.

Члени делегації викладачів української мови з Румунії, які проходили курси стажування для вчителів української мови і літератури на базі Івано-Франківському обласному інституті післядипломної педагогічної освіти та на базі навчальних закладів Івано-Франківської області, висловлюють велику подяку за сприяння у організації та проведення науково-методологічної діяльності. Івано-Франківська обласна державна адміністрація забезпечила їм цікаві лекційні курси, екскурсійну програму, відвідування шкіл, зустріч з керівництвом, викладачами та студентами філологічного факультету, зустріч з керівництвом Головного управління освіти і науки облдержадміністрації, заходи, які дуже сподобалися всім членам делегації.

Також, всі члени делегації отримали в подарунок чимало методичної літератури, словники, посібники, підручники, методики і інші.

Друга сесія стажування в Україні для вчителів української мови та літератури румунських загальноосвітніх шкіл, була організована Посольством України в Румунії, в результаті зусиль, здійснюваних паном Василем Заболотнюком та Дирекцією освіти мовами національних меншин Міністерства виховання, досліджень, молоді та спорту Румунії, на підставі виконання положень ст.2 Протоколу про співробітництво у галузі освіти між Міністерством освіти і

науки України та Міністерством освіти, досліджень та інновацій Румунії на 2008-2009, 2009-2010, 2010-2011 навчальні роки.

Міністерство освіти і науки України розглянуло звернення радника Дирекції освіти мовами національних меншин Міністерства виховання, досліджень, молоді та спорту Румунії Е.Кодря щодо надання сприяння в організації стажування в Україні для вчителів української мови та літератури румунських загальноосвітніх шкіл (всього 15 осіб) та запропонувало провести його у період з 31 січня по 5 лютого 2011 року на базі навчальних закладів Львівської області.

Українська Сторона забезпечила проживання, харчування та культурну програму членів групи. Всі члени делегації завіряють про те що відчули справжню турботу про себе: відвідування шкіл та спостереження на відкритих уроках української мови та літератури, вдале розміщення для мешкання, добре харчування та цікаві розважальні заходи, пішохідна екскурсія по місту Львів, зустріч з першим заступником голови облдержадміністрації, паном Мироном Янківим та керівництвом Головного управління освіти і науки облдержадміністрації: з паном Михайлом Брегіном – Начальником

Головного управління освіти і науки облдержадміністрації та з панією Богданою Біляк – Заступником начальника Головного управління освіти і науки облдержадміністрації. Завдяки цим людям, кожний день був насичений та яскравий, а фінальна зустріч у залі засідань облдержадміністрації, підведення підсумків та вручення сертифікатів про закінчення курсів запам'яталося всім учасникам на все життя. Разом із тим, сьогоднішня система навчальних закладів, де викладання ведеться лише на румунській мові, не відповідає культурно – освітянським запитам української меншини.

З метою посилення нагляду за фінансуванням освітянських закладів в яких вивчають учні

українського походження, голова С.У.Р.- у вимагає постійно, аналіз стану фінансування, відповідним комісіям. Кожного року добивається на виділення коштів на проведення капітального ремонту, ліквідацію аварійних ситуацій і підготовку навчально – виховних закладів до роботи в зимових умовах. Важливим пріоритетним напрямом етнокультурної політики С.У.Р. є збереження, відродження і розвиток освітніх потреб рідною мовою, збереження та розвиток етнокультури.

В повітах, в яких навчання проходить на українській мові або в яких українська мова та література викладається як рідна мова, розгортаються освітні проекти, включені до календаря освітньої діяльності міністерства освіти Румунії або до плану культурних заходів СУР, таких як:

- Національна олімпіада з рідної української мови – повітовий і національний етап;
- Між повітовий конкурс Свято рідної мови;
- Національний конкурс Історія і традиції українців - сьоме видання, з ініціативи Національного коледжу "Міхай Емінеску", Сучава;
- Національний конкурс Декламування поезії на українській мові – ініційований і організований СУР;
- День національних меншин;
- Національний конкурс «Мій шлях до різних культур».

(Далі буде)

Ельвіра КОДРЯ,
радник у Міністерстві національного виховання та досліджень Румунії

160-річчя з дня народження Івана Яковича ФРАНКА (1856-1916)

Відповідно до Указу Президента України від 08.12.2015 № 687/2015 «Про вшанування пам'яті Івана Франка» 2016 року проводилась низка культурних заходів, спрямованих на вшанування пам'яті цієї знакової постаті вітчизняної та світової історії й культури, а також з нагоди відзначення пам'ятних дат: 160-річчя від дня народження та 100-річчя від дня смерті. Іван Якович Франко – поет, прозаїк, драматург, талановитий перекладач світової літератури, багатогранний вчений, теоретик, історик, фольклорист,

етнограф, філософ (доктор філософських наук), соціолог, економіст, журналіст, громадсько-політичний діяч. Для світової культури він зробив багато як теоретик-аналітик, що «побачив за поодинокими фактами літературного життя певні тенденції». Він увійшов в історію світової літератури і як учений, публіцист, літературний критик і видавець, і як організатор передового літературного руху в Україні кінця XIX – початку XX ст. Цей мислитель зробив величезний внесок в культуру, літературу та моральний розвиток українців. Найвищим ідеалом Франко вважав боротьбу за людське життя і свободу людини. Він присвятив ВСЕ своє життя на користь України і запалив цим тисячі інших.

Важливість постаті І.Я. Франка для розвитку української державності та української культури є безумовною. З поваги до історії та для виховання почуття гордості і патріотизму, популяризації його літературної, публіцистичної, наукової спадщини організатори і лідери Клузької української громади - доктори лектори Іоан та Міхаєла Гербіль, голова молодіжної організації СУР пан Лівіу Романюк - присвятили листопадову зустріч цій геніальній людині і творцю. Приємно було побачити на заході голову Союзу українців Румунії пана Миколу-Мирослава Петрецького, який у вітальному слові поінформував всіх присутніх про намір СУР встановити бюст Івану Яковичу Франку саме у Клуж-Напоці.

В першу чергу організаторами було перераховано найбільші та найцікавіші досягнення І.Я.Франка. Своєю художньою творчістю, науковими публіцистичними працями, перекладами Франко боровся за розквіт реалістичної народної української літератури. Його творчий доробок міг би скласти 100 томів. Найповніший бібліографічний показник творів Івана Франка містить понад 6 тисяч назв – художніх, публіцистичних творів, наукових досліджень, численних перекладів, чи не з усіх літератур і мов світу, величезну кількість рецензій, статей, оглядів, відгуків на більшість загальнокультурних тем. Його твори перекладено багатьма мовами світу. Він писав, крім української, польської, німецькою та іншими мовами. Окремі Франкові поезії покладено на музику, деякі прозові твори екранізовано й інсценізовано. І.Я.Франко був номінований на здобуття Нобелівської премії з літератури у 1916 році, але смерть письменника завадила цій історичній події (посмертно нагорода не присвоюється).

Перша доповідь – «Новаторський характер лірики Івана Франка» – була зачитана першокурсницею Біанкою Бочкорек. Авторка звернула увагу на періодизацію поетичної спадщини Франка, головні аспекти поетики, художню своєрідність та особливості образного світу, своєрідну авторську ритміку поезій, жанри його лірики та основні принципи оновлення і трансформації Франком ліричних жанрів, підкреслила роль і значення лірики Франка в українській поезії та її місце в

історії світової літератури. Взагалі твори Франка відзначаються різноманітністю художніх форм: новели, оповідання, повісті, поезії, поеми, драми. Ще за життя Франко побачив 10 книг своїх віршів, до складу яких увійшло понад 500 окремих творів. Серед них близько 50-ти поем. Окрім того, Франко – автор своєрідних антологій поетичних переспівів-варіацій. При такій кількості та різноманітності тільки ліричного наслідку його вивчення та осмислення ще не завершено.

Те ж саме можна віднести і до перекладацької діяльності Івана Яковича. Цілком закономірно, що в центрі уваги Франка не тільки український народ, характер і доля різних поколінь та літературних традицій України. Його завжди глибоко цікавила історія і доля людства, вивчення історичних і культурних надбань народів з усіх частин світу. А так Франко мав велике бажання зробити здобутки світової культури частиною української. Сьогодні ми маємо можливість насолоджуватися чудовими Франковими перекладами творів народів стародавнього Сходу, староарабської поезії, староіндійських поетичних пам'яток, старокитайських пісень та давньоєврейської книги Іова. Велике місце в його перекладах займає антична поезія, твори грецьких поетів, інших класиків зарубіжжя та, звичайно ж, сучасників Франка - письменників з Німеччини, Польщі, Росії, Франції, Чехії та інших. Про все це захоплено розповіла нам першокурсниця Сара-Марта Дяк у своїй роботі «Перекладацька діяльність Івана Я. Франка».

Підраховано, що за обсягом перекладених творів народів світу різного часу і епох Франко не має рівного собі перекладача в жодній літературі. Письменник переклав українською мовою твори близько 200 авторів із 14 мов та 37 національних літератур (частину з них, щоправда, – за посередництвом німецької мови). Ця титанічна праця Франка-перекладача надала доступ до творів світової літератури широким масам, що відіграло велику роль у розвитку української літератури і української національної культури.

В документальній кінострічці, проглянутій пізніше, йшлося про життєвий шлях цієї видатної постаті, його становлення як людини і особистості. Було коротко оглянуто основні віхи напруженого творчого життя письменника, його колосальну суспільно-громадську діяльність. Вражають масштаби інтересів, творчих шукань, ідейно-естетичних відкриттів великого українця. Цікаво відкрити таланти І.Франка в різних напрямках. Його праці з народознавчої тематики, за деякими твердженнями, складають не менше третини всієї його спадщини. Вже широко відомий факт наявності Франкових численних вагомих наукових праць з

історії та теорії літератури, літературної критики, мовознавства, ґрунтовних мистецтвознавчих студій із теорії та історії українського і світового театру, у вивченні історії Галичини, зокрема, Прикарпаття. Та мало хто знає, що Франко мав навіть власні підручники з економіки.

Франка вважають запальним, але цілеспрямованим. Він був завжди в пошані за вміння «широко мислити, заобрійно бачити». Його любила і підтримувала родина, йому ніколи не бракувало друзів, захоплених послідовників. Був правдивим авторитетом для молодого покоління не тільки Галичини; його погляди і ідеї назавжди змінили ментальність не одного покоління.

(Продовження на 13 стор.)

Ольга СЕНИШИН

Українські зимові свята у Сату Маре

Щорічно в грудні повітова Сатумарська організація та місцева організація Мікула Союзу українців Румунії відзначають день Святого Миколая. Це найцінніше та найочікуваніше свято для наших діточок, які, за підтримкою та допомогою Союзу українців Румунії, мають можливість відзначити початок зимових українських свят і заодно дістати омріяні шедри подарунки.

Свято проходило у культурно-туристичному центрі села Мікула і було відкрито Головою Сатумарської повітової організації СУР Іриною-Любою Горват та першим заступником організації Василем Бучутою, які від імені Голови СУР, депутата Миколи-Миросла Петрецького передали привітання для всіх учасників заходу, які проживають в українському селі - найбільшій українській громаді повіту Сату Маре.

У заході також взяли участь викладачі школи Мікула – колишній директор школи імені Геллерта Шандора Добош Чобо, новий директор Анна Марія Габор, заступник директора школи пані Марія Штецько, голова села Добош Іштван, комітет Сатумарської повітової організації СУР, які в своїх виступах підкреслили, що діти повинні любити і зберігати рідну українську мову та свою етнічну ідентичність, мають цінувати і не забувати її, і те, що Союз українців Румунії буде постійно підтримувати і дбати про них.

Культурна програма, яка була представлена дошкільнятами та учнями, підготували вихователька Адріана Горват та вчителі Ніколета Ткач і Лоредана Морар. Своїми виступами діточки порадували душі всіх, хто брав участь у заході. Також в цьому заході з прекрасною програмою взяли участь Гурова Діана, студентка II курсу Київського інституту музики ім. Р. М. Глієра та фольклорист Джеордже Негря, які виконали прекрасні українські та румунські колядки.

Після завершення культурної програми дітям були вручені подарунки від імені СУР, після чого запрошені гості виправилися до приміщення організації Мікула, де продовжували лунати українські колядки.

Підготовка, організація та проведення таких заходів – це один із видів роботи, якими займається СУР. По всій території Румунії не можливо знайти таких діточок, і не лише їх, що потребують допомоги. Очільники і члени організації завжди там, де вони потрібні, де їх чекають. Честь і хвала їм та на многая і благая літ!

Ірина-Люба ГОРВАТ

Посольство України в Румунії

ПРЕС-РЕЛІЗ

17 січня 2017 року

Прес-реліз Посольства України в Румунії щодо Дня Соборності України

День Соборності відзначається щороку 22 січня, в день проголошення Акту возз'єднання Української Народної Республіки й Західноукраїнської Народної Республіки, що відбулося в 1919 році.

Ідея соборності бере свій початок від об'єднання давньоруських земель навколо князівського престолу в Києві. Протягом віків її практичним втіленням займалися українські гетьмани Богдан Хмельницький, Іван Мазепа, Петро Дорошенко, Пилип Орлик. У XVIII — початку XX ст. ця ідея знайшла своє відображення у працях кращих українських мислителів.

Вирішальним етапом на шляху практичного втілення ідеї соборності українських земель стали події 1917-1919 років. 7 листопада 1917 року була проголошена Українська Народна Республіка (УНР), до складу якої увійшло 9 українських губерній. Під впливом цих подій 19 жов-

тня 1918 року у Львові було проголошено утворення Західноукраїнської Народної Республіки (ЗУНР). Відтоді між урядами УНР і ЗУНР велися переговори про втілення ідеї соборності. 1 грудня 1918 року у місті Фастів був підписаний

«Передвступний договір» про об'єднання УНР і ЗУНР, у якому було заявлено про непохитний намір в найкоротший строк створити єдину державу. 3 січня 1919 року Національна Рада ЗУНР у місті Станіславі (Івано-Франківськ) схвалила закон про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Наддніпрянською Українською Народною Республікою в Народну Республіку. 21 січня 1919 року в

Хусті Всенародні збори ухвалили приєднати до Української Народної Республіки Закарпаття.

Проголошення Злуки відбулось 22 січня 1919 року. Головні урочистості проголошення злуки проходили на Софійській площі у Києві. На масовому зборі було проголошено про об'єднання Західноукраїнської Народної Республіки з Українською Народною Республікою.

Акт Злуки був глибоко детермінований історично і спирався на споконвічну мрію українського народу про незалежну, соборну національну державу. Він став могутнім виявом волі українців до етнічної й територіальної консолідації, свідченням їх самоідентифікації, становлення політичної нації та знайшов своє продовження і під час Революції Гідності.

Так, день 22 січня 2014 року Україна зустріла у вогні. Сергій Нікоян, Михайло Жизневський, Юрій Вербицький, які боролися за незалежну та соборну Україну, віддали за це своє життя.

На сьогодні День Соборності України має особливе змістовне і політичне значення для громадян України та українців з усього світу, оскільки відзначається за умов тимчасової окупації Росією Автономної Республіки Крим та підтримки Москвою бойовиків у деяких частинах Донецької та Луганської областей.

XXIV-й Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії

Щорічно у січні місяці Марамороська повітова організація Союзу українців Румунії організовує Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії. За підтримкою та допомогою Союзу українців Румунії, 15 січня цього року у місті Сігету-Мармаціей, на Мараморощині, пройшов XXIV-й Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців, в якому взяли участь групи українських колядників із Сатумарського, Ботошанського, Караш-Северинського, Сучавського, Тіміського, Тульчанського та Марамороського повітів Румунії та з України. У фестивалі взяли участь і ансамблі з України (Києва, Івано-Франківська, Верховини) та з Угорщини. Тут українці представляли свої колядки, новорічні та різдвяні звичаї.

Були присутні на цьому заході представники місцевої адміністрації – голова міста Сігету-Мармаціей - Горя Васіле Скублі, гості з України - Михайло Рагушний - голова Всесвітньої української координаційної ради, Ярослава Хортяні - голова Європейського конгресу українців, Алла Кендзера – голова Секретаріату Товариства «Україна-Світ», видатний український режисер Сперкач Валентин Никитович та інші, які у своїх промовах підкреслили, що фестиваль щороку набуває дедалі більшого масштабу і високої якості, а організаторам - голові СУР пану Миколі-Мирославу Петрецькому, голові Марамороської організації СУР пану Мирославу Петрецькому, комітету повітової організації СУР побажали успіхів у організації таких високо якісних заходів, які доказують, що українці зберігають свої традиції, мову і культуру, свою етнічну ідентичність.

Свято було відкрито Головою Союзу українців Румунії та головою Марамороської повітової організації, які привітали всіх учасників заходу.

Особливо поздоровляю організаторів за прекрасно організований фестиваль. Честь і найкращі побажання їм! На многая і блага літ!

Ірина-Люба ГОРВАТ

Народний Рух України ♦ Народний Рух України ♦ Народний Рух України 125-ліття українців у Канаді – українська жінка-піонерка

(Продовження з попереднього числа)

Марія Олійник, в подружжі Адамовська, автор книги Land of Pain and Land of Promise, приїхала до Канади в 1899 р. дев'ятилітньою дитиною. Пасла на гоумстеді корову, заблукала та попала на індіанське шатро і вагру. Настрашилася, але стара індіанка підійшла до неї з куском печеного м'яса, яке вона вже давно не бачила. Була голодна... Родина голодувала, бо за останні гроші купили корову і, крім корови, нічого не мали. Жили в землянці. Батько пішов на працю, мав нещасний випадок, лежав і не заробляв. Але встав, пішов до сусіда, віддаленого милью, позичити муку, бо не мали що їсти. В завірюсі заблукав, відморозив руки і ноги, був довго хорий. Сусіди рятували, хоч самі ледве що мали... Мама копала, чистила землю... Черевиків на зиму не мали, мама пошила з теплих коців, а в літі ходили босі. Шкіл не було. Священника ще не було. Марія згадує, що батько міг собі відмовити харч, щоб за ті гроші передплатити українську пресу.

6. Марія Юрейчук згадує: “приїхали поїздом до Статкони в Альберті. Гоумстед був даліше. Купили собі потрібні харчі і нам залишилося \$7.50. А на подорож возом до гоумстеду треба було мати \$15... Батько рішив плисти рікою, змайстрував дарабу, з мамою керували плавбу. Дараба загрузла в піску. Мама влізла у зимну воду і пхала дарабу, а потім і тато пхав, але не вдалося. На третій день почав падати сніг. На щастя – а нам на переляк – нас помітили індіани і перемерзлих повитягали з води, нагодували, напоїли. Батько навчився слова: Мі до

гоумстед... Ті запитали „галішіянс”? Батько не знав, що то є, помахав головою, що ТАК, і індіани нам показали дорогу до фермера Пакана, десять миль віддалі.”

(Далі буде)

Оксана БРИЗГУН-СОКОЛИК,
Торонто

Українські зимові обряди на сцені в Сігеті

15 січня у місті Сігету-Мармацієй відбувся XXIV-ий Міжнародний фестиваль українських колядок та зимових обрядів. На фестивалі можна було побачити, що зимові обряди українців із Румунії збереглися, а найголовніше те, що нове покоління, тобто молодь, успадковує українські звичаї. На фестивалі представилися групи колядників із Ботошанського, Караш-Северінського, Клужького, Марамуреського, Сучавського, Сату-Марського, Тіміського, Тульчанського повітів та з України і Угорщини.

Міжнародний фестиваль колядок та зимових обрядів українців Румунії був організований Марамуреською повітовою організацією СУР, головою Мирославом Петрецьким. Слід згадати, що на Фестивалі були присутні Горія Скублі – мер міста Сігету, Микола-Мирослав Петрецький – депутат та голова СУР, Ярослава Хортяні – голова Європейського Конгресу українців з Угорщини, Алла Кендзера – голова секретаріату Товариства Україна-Світ, Михайло Ратушний – голова Всесвітньої координаційної ради, Валентин Сперкач – режисер та голови повітових організацій СУР.

У неділю рано відбулася Свята Літургія в Українській православній церкві, відправлена священником Маріусом Лаврюком. Учасники фестивалю почули Слово Боже та прекрасні церковні колядки.

Парад колядників, одягнутих в народних костюмах, пройшов центром міста Сігету-Мармацієй. Повітові гуртки представили українські коляди в Школі музики та мистецтва імені Джордже Енеску.

Фестиваль колядок має свою цінність – можливо було почути різноманітні та специфічні колядки, які були представлені з різних повітів Румунії, де проживають компактно українці. Наприклад, давню колядку «Росте деревце» із села Копашиль, буковинські стародавні звичаї колядування, а особливо інтерференцію румунського «Плугушорул», обширно описаного унів. проф. Іваном Ребошакою у збірнику «Ой у саду-винограду» та знаменитий Вертеп, представлений марамороською групою.

Роман ПЕТРАШУК

ВІДРОДЖЕННЯ РІДНОЇ МОВИ

Прочитавши заголовок цієї статті, дехто вигукне: «Що це сталося з Миколою? Що він там хоче сказати? Адже це почалося після Грудневої Революції!».

Воно так і було...

Висилаю ще одну фотографію, на якій можна побачити викладачів української мови тому чверть століття. Бесіда йде про відкритий урок української мови викладача Юрія Чиги, нашого славного гуцула-українця із Нісініту.

То були часи!..

На жаль, одні із них десь там на небесах! Вони ще мали дещо сказати, але...

Нагадаю мою учительку Арістіку Василюк, також Дзвоника Ніколайчука та Вікентія Ніколайчука.

Хай їм буде земля пером та пухом!

А може, вже й інші покинули наш грішний світ...

Я думаю, що знайдуться читачі «Вільного слова», які згадають їх добрим, теплим словом!

Хто це зробить?

Микола КУРИЛЮК

НОВА ЗУСТРІЧ ІЗ КОЛЯДОЮ В ТІМІШІ

(Закінчення. Поч. на 3 стор.)

Виступав хор із Лугожу з колядою «Добрі християни, двері відкривайте, нас із колядою до хати приймайте» (керівник п. Савана Албічук). Появились на сцені мужчини села Гусарка (Падурень), які проспівали стародавні колядки, потім учні с. школи Турнова п. Арад. Гарно колядували в гарних костюмах, приготовлених проф. Анною Ганціг, учні школи Драгомірешти, потім гарно виконали сценету «Рождество Христове» учні школи с. Шука. Всі персонажі у відповідних ролях і представленнях кожного були на висоті (керівник проф. Марія Головчук).

Слідував інструментальний дует Миколи Грinya (най) і Ніколетти Гринь (скрипка, ряд українських колядок), потім п. Ст. Бучута, теж на скрипці, а опісля гурт колядників із Тульчі – Стара Кілія – колядки, що специфічні місцевості, де вони проживають.

Сюрпризом фестивалю були учасники із Сербії (м. Кула) з надзвичайним оркестром. Інструментально виконали українську колядку. Їх керівник – Михайло Летвенчук.

Слідувала група співаків, жінки і мужчини, того ж самого Товариства ім. І. Сенюка, які виконали чудово колядки і щедрівки, зачарували весь зал. Присмна була зустріч з такими співаками! – керівник Надія Воротняк. Продовжували колядники села Джелу з п. Тіміш, мужчини голосні зі стародавніми колядками і гарними вінчуннями – їх керівник Мілан Шімоня.

Завершили зустріч з українською колядкою учасники села Зоріле з Караш-Северіну, добре відомі в Банатському краї з церковною колядою, представляючи «Вифлеєм»; кожен виконує свою роль мужчин. Старі і молоді поводяться високоморально, бо носять церковний хрест і дзвінок – керівник Іван Фурді.

Напочатку я пропустила згадати делегацію української молодіжної організації «Пласт» з України, яка передала українцям повіту Тіміш і цього року «Вифлеємський вогонь миру». Керівник делегації – Андрій Ребрик – коротко розказав, як вони розповсюд-

жують таку традицію перед Різдвяних свят в країнах, де проживають українці. Після виступів всіх учасників прибули колядувати українцям давні наші друзі румуни – Ансамбль (Stelele Banatului) Банатські зірки), які виступали на високому рівні, одержали гарячі оплески!

Всім керівникам гуртів були вручені грамоти і подяка з боку СУР. Наприкінці голова Юрій Глеба подякував всім присутнім і щиро побажав їм веселих і щасливих свят з Новим Роком та На многая літ!

Мій додаток:

Для Вас, українські редактори!
«Щиро щастя Вам бажаю,
За вас Господа благаю,
Хай сповниться моє слово –
Живіть багато і здорово,
З Новим Роком всіх поздоровляю!

ВІДГУКНУВСЯ Й ПОЯСНЮЮ!

У номері 19-20 за жовтень 2016 р. в нашому часописі «Вільне слово» на сторінці 9-ій «цімбор» Коля Курилюк із села Марицея адміністративного центру великої української комуни Дарманешти, що недалеко від Сучави, підписує коротеньку статтю із заголовком «Дорогі, відгукніться!».

Коля (Микола) подає фотографію із поясненням, що наші 11 учнів, котрі навчального 1991/1992 року поступили до Чернівецького пединституту, закладу, де навчались чотири роки і одержали дипломи учителя-спеціаліста для I-IV класів. На митниці в м. Сереті цю групу зустрічали п. Облудно, шкільний інспектор Чернівецького відділу освіти, інсп. Чуботару – викладач румунської мови, котрі знаходяться на світліні. Додавлю, що цю групу учнів українців із Сучавського повіту супроводив покійний Юрій Лукан, тоді шкільний інспектор для української меншини в Міністерстві освіти Румунії.

Юрій Лукан попросив водія мікроавтобуса, щоб зупинив в історичному місці – Кодрі Космінулуй, котре знаходилося на половині дороги Серет-Чернівці), і цій групі зробив фотографію, передану в нашому часописі паном К. Курилюком.

Пан Коля Курилюк хоче знати, скільки з цих одинадцятьох випускників сьогодні викладають українську мову в сучавських школах.

Стаття зкінчується: «Хто відгукнеться!? Дякуємо».

Я дам відповідь на прохання автора цієї статті. Хочу коректно пояснити історію підготовки учнів у Чернівцях.

Після заснування Союзу українців Румунії я був обраний членом в центральному керівництві нашої організації СУР. В першу чергу мене цікавило, щоб учні українського етносу вивчали свою рідну українську мову. В Сучаві в Педагогічному ліцеї з великими труднощами, перепонами ми заснували один, тільки один клас, де учні українського етносу мали можливість вивчати свою рідну українську мову. Класним керівником та викладачем української мови стала пані Джорджета Штефан, котра зуміла об'єднати своїх учнів і створила солідний колектив, зуміла переконати родичів у здобутті їх дітей солідних знань, на рівні учнів міського середовища, де існували інші можливості в науковому процесі. Знаю цих учнів, бо вони провели педагогічну практику у школі села Нісіпіту. Одні із них за короткий час мали зразкові уроки з української мови. Не можу забути надзвичайний урок Надії Фрасинюк, тепер унів. проф. д-ра в Сучавському університеті ім. Штефана Великого.

Все ж таки, щодо навчання української мови наша надія була відправити дітей в Україну, до Чернівецьких учбових закладів. Всі діти оптували тільки для професії учителя.

Між Міністерствами освіти Румунії та України 1991-ого встановився ПРОТОКОЛ щодо зміни учнями для Середньої освіти та студентів. Для підготовки учителів-спеціалістів I-IV класів.

З румунської сторони бажання здобути учительську професію багато перевищувало число передбачених протоколом, бо не лише Сучавщина відправляла учнів в Україну, але й Мараморощина. Щороку Протокол передбачав дедалі меншу цифру. Це надало нам великого клопоту. Кажу, «нам», бо покійний Лукан створив колектив, який йому допомагав у цих справах. В цьому колективі був включений і я із відповідальністю гірською зоною Сучавщини.

До цього ще нам казали, що ми висилаємо дітей до «фабрик експортних», що шансу працювати у навчанні матимуть тільки випускники румунських шкільних закладів.

Першими випускниками Педагогічного інституту вищого закладу із Чернівців були шкільного 1994/95 року, тобто в 1995 році, а далі існували інші серії. Після двадцяти років жодний із випускників, підготовлених у Чернівецькому шкільному закладі, не став безробітним, так, як прогнозували одні із керманців наукових закладів Сучавщини. Одні працюють учителями-спеціалістами початкових шкіл, інші поступили, на підставі конкурсу, до різних факультетів в Румунії.

Маємо і випадки між цими випускниками, котрі змінили професію і успішно працюють на посадах з великою відповідальністю і матеріальним задоволенням.

Цим разом подаю фотографію, ту ж саму, що вийшла у нашому часописі в жовтні місяці разом із коротенькою статтею Миколи Курилюка під заголовком: «Дорогі, відгукніться!» із коротеньким поясненням:

Внизу зліва – направо:

Діана Негрюк – дочка покійного письменника Івана Негрюка. Одружена. Учителює у великому селі Удешть, 15-20 км до Сучави. Живе в Сучаві.

Микола Шутак – викладач української мови в с. Ульма та Лупчина. Нежонатий. Вибрав на комп'ютері 4 книги автора Юрія Чиги українською та румунською мовами.

Сільвія Павлюк – учителює у Шербівцях.

На ногах – зліва-направо:

Крістіна Іванишук – із Калинешт-Купаренко, вчителька I-IV класів.

Аліна Нижник – із Балківців, учителює в I-IV класах.

Делія-Жанет Гуцюляк – із Калинешт-Снаке, учителює.

Михайло Танасійчук – із Шербівців, найзаможніший господар села, має багато ґрунту, якого обробляє переважно із дружиною – учителькою у Шербівцях. Має механізми для обробки землі. Разом із жінкою учителюють обоє студенти на II курсі Сучавського унів. ім. Штефана Великого (Українська-румунська мови).

Міка Фрасинюк – учителька.

Естер Морган – із Марицеї. Учителює у Іпотештах. Село належить адміністративно до муніципію Сучава.

Балабашук Діана – учителює у Молдовиці.

Кім'юк Мар'яна – з Ульми. Учителює в місті Радівці, де взяла дефінітиват у навчанні. Поступила на юридичний факультет, прямо на II-ий курс, бо в Чернівцях закінчила Інститут вищого закладу. Кілька років працювала митником на перехідному пункті в Ульмі-Руська. Разом із чоловіком одержала резиденцію в США, де закінчила Стоматологію (технічну). Працює стоматологом у США. Має двоє дітей. На жаль, її чоловік, дослідник, помер трагічно від страшної аварії в дослідницькій лабораторії.

Всі випускники першої серії здали успішно тести з Історії та Географії Румунії. Всі здали «дефінітивати» з навчання. Немає ніякого безробітного між випускниками Чернівецького пединституту. Про наступні серії напишу в лютому.

Юрій ЧИГА

Рецепт (деруни з грибами)

Склад:

0,5 кг картоплі, 100 гр., свіжих печериць, 1 велика цибулина, 1 яйце, 3 ст. лож. муки, сіль, перець до смаку, олія для смаження.

Приготування:

Картоплю потерти на терці зі середніми отворами. Посолити і залишити на 10 хв., щоб відійшла зайва рідина.

Рідину злити. Печериці почистити і порізати дрібною соломкою. Виложити до картоплі, додати яйце, муку, потерту цибулину і добре вимішати.

Готову суміш викладати ложкою у гарячу олію і смажити, як класичні деруни!

Подавати із соусом - сметана з часником.

Дзвонить кум до свого кума, що в Карпатах, після Нового Року і каже:

– Слухай, як ви там живете?!

– А що?

– У Вас же холоднеча страшна!

– Так, нормально ніби, мінус 20.

– А по телеку зараз передали - мінус 50 в Карпатах!

– Аааа, та то на вулиці...

II. «ГІРСЬКА ОРЛИЦЯ» – ДОРОГОЮ ДО РІДНІ І САМОВИЗНАЧЕННЯ

З КИМПОЛУНГУ ПОЧИНАЮТЬСЯ ШЕДЕВРИ ОЛЬГИ КОБИЛЯНСЬКОЇ

(Слідами життя і творчості української Царівни на Південній Буковині)

(Продовження з попереднього числа)

Здається, що, скільки б не старався ходити по слідах Ольги Кобилянської гірською Буковиною, нікому не вдасться відкрити все те описане талановитою письменницею, яку Бог нагородив тонкощами почуттів побачити й почути, зокрема, відчуватися настільки, наскільки лише „фанатичним” поклонником природи вдасться проектувати перед нами незайману красу природи, гір та лісу, флори й фауни, її цілісність з людиною, в якій одвічне закликає до гармонії із земельним та небесним світами, від яких залежить миле наше існування.

В кінці минулого літа місто Кимполунг пестилося на сонці спокійним теплом і красою, які напували розкішну долину Молдови з її вічнозеленими соснами гір Магури (1175 м.), Рунгу (1129 м.), Бодя (1073 м.), найближчі вершини масиву Rareu зі своїми долами річок Суходолу та Стражі і Пражки, недалеко від сусіднього містечка Пожорета, де височать скелі Адама і Єви. Недалеко половини Рунгу, на який молода Ольга піднімалася часто, ми вперше під'їхали автомобілем вулицею Рунгу на світле й приємне чоло міста, де будується, можливо, якась туристична база, що дримає спокійним сном розпочатої будівельної площадки. Звідти прямують до міста безліч стежок, доріжок, куди щоденно піднімаються цінителі природи. Тут трави чисті, квітів осінніх дуже мало, а земля зрита де-не-де підземельними кабелями, звідки на саму вершину гори готуються туристичні телекабіни. Коли це буде, не знати нікому, а ми, я з паном проф. Володимиром, злетіли б туди на Рунг, куди прорізаний ліс, хоч до вечора недалеко, і не могли б надивитись на сусідні скелі Адама та Єви, або навіть

далеко, куди направляєтсья сонце до Заходу, щоб споглядати Камені Божої Матері, які відвідала письменниця, – символи краси й величі Східних Карпат, що завжди зустрічають сонце і вказують, немов божі дзеркала, що там, поза ними, відкриваються ворота у Семигород/Ардял. Покищо, ми певні, що можливості добратися туди зараз немає, я з моїм другом сіли собі на теплім, ще трав'янистім чолі Рунгу, і не могли налюбуватись корівками, які паслись поблизу нас, бджолами, що спокійно вертались до своїх пасік, переглядаючи деякі квіти в дорозі та різнокольорових метеликів, які пурхали поблизу нас, змагаючись з бджолами в поцілунках останніх осінніх квітів.

Перед очима по всій долині простягалось красиве гірське місто Кимполунг, якого австрійці дуже полюбили зі своїми цілющими, теплими водами, тихе воно й спокійне як і колись, так і сьогодні, мотив, через якого батько Ольги полюбив його зі своєю великою сім'єю та влаштувався в цьому розкішному місті, де українська спільнота була тоді багаточисельною, і він дякував Богу, що зміг послужити й своїм дружнім зв'язком з урядовцями адміністративного палацу та мирянами, щоб зібрати досить велику суму грошей і збудувати разом із ними, у самому центрі, поблизу римо-католицької церкви, українську греко-католицьку церкву Святого Дмитрія (1883 р.), відомої всім жителям подосі як Руська церква, хоч вона зараз перемальована на православну і через малу кількість українців, або інші незнайомі причини, належить до румунської православної церкви. Красива, світла церква, недавно відремонтована, виблискує недалеко від сусідньої великої соборної церкви Успіння Святої Богоматері, яка відрізняється від усіх церков чепурною кольоровою покрівлею черепиці, що прикрашає

весь Чернівецький Університет з його метрополитанською церквою, а у нас – монастир Св. Івана Нового Сучавського. Українці Кимполунгу, які не забувають свою мову і церкву, ходять на літургії далеко, на край міста, до церковці-каплиці, що містяться на римо- та греко-католицьким цвинтарях. Руська церква розташована в самому центрі, з гарним, великим подвір'ям майже лице в лице з ворітьми подвір'я Музею мистецтва, колишньої Народної школи мистецтва та Муніципального адміністративного палацу (1863), де у міжвоєнні роки працювали знамениті викладачі-майстри в дереві, які залишили подосі справжні шедеври скульптури, оцінені на різних конкурсах, між якими зустрічаємо трон для короля Фердинанда, що обіцяв прийти у гості разом зі своїм внуком Міхаєм, майбутнім і останнім королем Румунії.

Можливо, в часи австрійців, у цій палаці працював і батько Ольги Кобилянської Юліан. У самому центрі краєвиду, майже у сусідстві з міським ринком та парком, простягається центральна площа М. Емінеску з широкими алеями, поміж якими красуються квіти та люди, що проходжують щасливі на чистім гірським повітрі. В долині спокійно тече ріка Молдова, а по обидвох берегах, праворуч і ліворуч – туристичні заклади, готелі, всі з спортивними площадками, де молодь проводить вільний час, напуваючись красою буйнолистяних лісів. Ліворучний берег не піднімається раптом, а стелиться до горизонту на сході, звідки вранці та обідом гріє ласкаве сонечко, найбільше на галявині кабани Деї, яка, на жаль, погоріла, і це не відбудувалось на потіху місцевих та переходящих гостей. Перед нашими очима, між римо-католицькою церквою та багатоповерховим житловим будинком-вишкою Кимполунгу видніються

історичний коледж ім. Драгоша Воде, що у сусідстві з колишньою німецькою школою дівчат, де навчалась Ольга Кобилянська, а зараз те місце стережуть кілька струнких, красивих смерек, що напинаються верхами до неба і зазирають постійно до своїх сестриць Магури та Рунгу.

Сюди веде і доріжка, якою, певне, нераз учениця Ольга з пані Міллер, або пізніше з своєю подружкою Софією Окуневською, пробирались на Рунг, слухали пташиний небесний спів, а може, й присідали тут, де ми зараз, або хто-зна де вище на галявині, та розглядали прекрасне, як у гірській колісці, місто Кимполунг, виколисане і викупане Молдовою вже сотні років (XII ст.). Ледь нижче знаходиться міська мерія, будинок культури і мініпарк з історичним фонтаном Франца Йосифа (1898), біля якого зрештеша своє волосся Ольга Кобилянська, коли поверталася з Димки в Кимполунг. Поруч парк з фонтаном, праворуч – центральна міська площа, що нагадує велечезну скульптурну боротьбу засновника Молдавії Воєводи Драгоша із зубром. а ліворуч – церква Св. Миколая, давня Кимполунзька загальна школа ім. Богдана Воде (1875), міська бібліотека, книгарні, модерні магазини тощо.

Удивляючись за чарівним краєвидом, ми навіть не збагнули, що близиться вечір, бо коровки завернули з пагорба вниз до Суходолу і ми рушили за ними, щоб розпізнати їхні домівки з господарями чепурних дерев'яних хаток, граждів та столів на знак, що майже кожний господар тут вирощує худобу. Гора Бодя, що спускається донизу густим, темним лісом над сухим потічком Суходолу і кланяється одноіменному хутору, що зивається за руслом десь туди, в напрямі Божих Каменів (1651м).

(Далі буде)

Іван КІДЕЩУК

160-річчя з дня народження Івана Яковича Франка (1856-1916)

(Закінчення. Поч. на 6 стор.)

Айого твори мали насправді світовий резонанс. Та в той же час Івана Яковича не минали зневага, образи, каяття, відчуження свого народу, самотність. Митець вважав такі випробування - шляхом до істини, пошуком змісту свого існування. Зміст Франкового життя – збагачувати і примножувати духовні та культурні надбання рідного народу. Його шлях, вибраний свідомо, – це самопожертва в ім'я духовного прозріння свого люду, боротьба за єдність держави, за свій народ. Для Франка – спочатку Україна, а вже потім все решта: класова боротьба, особисті вигоди і т.д.

Гарне враження справили на нас присутніх художня частина урочистостей. Протягом заходу студенти та члени молодіжної групи «Жар-птиця» прочитували одні з найвідоміших творів Франка, деякі з них у перекладі на румунську. Найцікавішим був вірш, зачитаний пані лектором-доктором М.Гербіль, де автор коротко, сильно виразив своє життєве кредо.

Завершальною стала робота «Іван Франко – філософ діалектик», представлена нашої увазі представником старшого покоління викладачів і активним учасником усіх зустрічей у Клубі – паном професором Михайлом Крамарем. Автор, як завжди, вдало розкрив сутність Франкової діяльності у цьому напрямку. Йшлося про формування Франка як філософа, впливи, його новаторство та заслуги. Було згадано і про відмінності Франкового напрямку від марксистського – тема важлива та актуальна і в наші дні. Головне у філософії Франка – це любити Батьківщину і людство. А по-франковому – любити, це «не ридати, а здобувати».

Франка часто називають генієм, феноменом, велигранним творцем, людиною-явищем і т.п. Про нього написано і пишеться багато, але, все-таки, недостатньо. Його вивчають і пояснюють, але чи знають до кінця? Він назавжди залишиться проповідником культури, історії, гуманності, праці, братерства й солідарності між народами. Він належить до тих митців, що приваблюють до себе глибиною своєї творчості. Його літературне письмо «здебільшого яскраве, рельєфне, позбавлене шаблону, завжди пристрасне, таке, що притягує до себе увагу». Служінню простому народові присвятив Франко своє життя, хотів піднести в ньому жадо-бу до знань, до правди і справедливості, знайти шлях до них. Він став захисником самостійності української культури, мови, свободи і самостійності України в колі всіх вільних народів. Франкова творчість, як і діяльність, переповнені виховними рисами: він не тільки засуджує помилки, ганьбить злочини, критикує вузькість і примітивізм. Він показує шлях до їх виправлення. Від Франка ЗАВЖДИ є чого навчитися, є що почерпнути, є чим себе збагатити. І організаторам вдалося нагадати нам про це та зародити бажання переосмислити зміст нашого особистого існування, наші цілі, переглядаючи спадок геніального філософа й творця.

СМІХ – НЕ ГРІХ! СМІХ – НЕ ГРІХ! СМІХ – НЕ ГРІХ!

НА ВИБОРАХ В НЕГОСТИНІ

На виборах в Негостині
Яньо людям всім сказав,
Що той, що був попереду,
Всю громаду обікравав.

Тепер я є кандидатом,
Тут, у нашому селі,
Прошу мене вибирайте,
Дайте шанс цей і мені...

ДО ВЕСІЛЛЯ

– Любий мій, ти до весілля
Говорив любі слова,
Казав, що мене так любиш,
Наче Ісуса Христа.

– Забув усе, Настасіє,
Що нераз тобі казав,
Бо потім, як добре знаєш,
Я ж бо атеїстом став...

ДЯКУЮ

– Дякую тобі, Горпино,
Цього сонячного дня,
Бо релігію принесла
В моє нелегке життя.

– А коли це саме сталось,
Скажи, Борисе, скоріш,

Я б хотіла про це знати,
Розкажи, дух мій потіш.

– Відтоді, як тебе стрінув,
Проминули вже й роки,
Я не вірив, що відтоді
В хаті нашої пекло є...

ДІД ЗУЗАВ

Дві дівчини дуже гарні,
Щонайкращі із села,
Пішли, щоби покупатись,
До глибокого ставка.

Роздягнулись й зайшли в воду,
Сонце гріло з висоти,
Мов хотіло їх обняти
Серед чистої води.

І в той час з-між верб старезних
Появився дід Зузав,
Вздівши дівчат, як плавають,
З радості зареготав.

Дівчата, як це почули,
В мить ту крикнули в ставку:
– Не дивися на нас, діду,
Дивись на бабу свою.

Чому прийшов до ставочка,
Недотепнику старий,
Прийшов бачити нас голих,
Як кози, Іван дурний?

– Я не прийшов вас тут бачить,
Хоч в мені цвіте ще сила,
Я прийшов погодувати
В ставку цьому крокодила...

ЩАСЛИВИЙ ТЕЛЕВІЗОР

Ганну ждав Василь ізрання,
Щоб із поїздом прийшла, –
Була у своєї мами,
В Ясах старенька жила.

Ганна поїздом прибула,
Василь її привітав,
– Як там мама? – свою Ганну
Потихенько запитав.

– Поки що, чується добре,
Повна сили та ідей,
А ти чому, чоловіче,
Такий білий і смутний?

– Як можна бути веселим,
Як песик сночі згорів? –
Ймилає стайня і стодола,
Потім дім наш, потім хлів...

– В хаті згорів і твій батько,
І всі гроші, все майно,
Таких вогнів ще не було, –
Наше не мале село.

Але я то дуже радий,
Так, як в храмі Святослав,
Що із тієї пожежі
Телевізор врятував.

СЛУХАЙ, ОФЦІАНТ

– Скажи, був я отут сночі,
Вісім тисяч тут пропив,
Скажи мені так, як другу,
Може, й зла тут наробив?

– Сночі все ви тут пропили,
Вісім тисяч доларів,
Ви тут в корчмі напоїли
Більше сотні пияків.

– Дякую за оцю правду,
Я, мов з мертвих, вже ожив,
Бо я думав, що ті гроші,
Йдучи з корчми, загубив...

ЗАБАГАТО

– Забагато, Цюлю, куриш,
Щодня сорок цигарок,
Де б не йшов ти, там побачиш,
Їхній голубий димок.

Думаєш, що цигаретки,
Що їх куриш і вночі,
Діють для тебе щось добре,
Несуть радості тобі?

– Та ще як допомагають,
Мають в собі силу, все,
Бо коли я в хаті курю,
Жінка десь у безвість йде!

Михайло ВОЛОЩУК

◆ С Ж О Р І Ж К А Д Л Я Д І Ж Е Й ◆

ДАВНЯ ДИТЯЧА КОЛЯДКА

Як ІСУСИК народився, ВІН не мав кожушка,
Ні чобіток, ні шапчини, змерз в ноги і в вушка.

А ми діти добрі були, кожушок йому дали,
І в чобітки, і в шапчину ІСУСИКА вбрали.

Щоб маленького ІСУСА ще краще зігріти, –
Взяли в танець танцювати українські діти!

АННА ЯРОСЛАВНА
(1025-1075)

Анна Ярославна — прабабця майже 30 французьких королів.

Анна Ярославна — видатна українська жінка, що стала королевою Франції.

Анна Ярославна, або Анна Київська, – донька Великого князя Київського Ярослава I Мудрого та його другої дружини — дочки короля Шотландії і Швеції Інгігерди (Ірини), онука по матері Улофа III Шетконунга, друга дружина французького короля Генріха I Капета, королева Франції, мати майбутнього короля Філіпа I.

ЩЕДРИК, ЩЕДРИК, ЩЕДРІВОЧКА

Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка,
Стала собі щебетати,
Господаря викликати:
– Вийди, вийди, господарю,
Подивися на кошару,
Там овечки покотились,
А ягнички народились.
В тебе товар весь хороший,
Будеш мати мірку грошей.
Хоч не гроші, то полова,
В тебе жінка чорноброва.
Щедрик, щедрик, щедрівочка,
Прилетіла ластівочка.

Микола ЛЕОНТОВИЧ
(1.01.1877-23.01.1921)

5 жовтня 1921 року «Щедрик» був уперше виконаний на концерті в Карнегі Холі в Нью-Йорку.

Українська культура, по суті, почала виявляти себе з часу, коли до Америки приїхали перші іммігранти з України в 1870-х роках. Однією з найважливіших подій був саме виступ хору Олександра Кошиця в Нью-Йорку в 1922 році. Тут вперше був виконаний «Щедрик» М. Леонтовича, маленьке українське диво, яке розійшлося по всіх континентах. Настільки ця пісня сподобалася американцям, що в 1936 році американець українського походження Петро (Пітер) Вільговський (англ. Peter Wilhousky), який працював для радіо NBC, створив англійську версію слів до «Щедрика». Пісня нагадувала Вільговському передзвін, і він зафіксував цей образ у своїх віршах. Пізніше пісня закріпилася в музичній культурі західних країн під назвою «Колядка дзвонів» (англ. Carol of the Bells). І досі американські хори, професійні й непрофесійні, співають цей твір як колядку на Різдво.

Етимологія назв країн світу

О

Оман - деякі джерела стверджують, що назва походить від арабського слова, що означає осілий (на противагу кочовому), чи від інших арабських слів, що означають мир, довіра. Інші стверджують, що назва була дана на честь людини, можливо, Oman bin Ibrahim al-Khalil, Oman bin Siba' bin Yaghtan bin Ibrahim, Oman bin Qahtan чи Oman bin Loot. Назва використовується з того часу, як її запропонував Птолемей.

П

Пакистан - акронім (Пенджаб, Афганський кордон, Кашмір, Індуська Долина) плюс - стан; можливо, від словосполучення "країна чистих", від слова "рак" - "чистий".

Палестина - від римської назви країни, буквально "земля Philistines" ("Philistines" з семітської - завойовник).

Панама - від колишнього села біля сучасної столиці. Мовою індіанців Сиева - "місце, де вдосталь риби", мож-

ливо, від Caribe - "надлишок метеликів" чи, можливо, від назви панамського дерева.

Папуа - "Papua" - "земля людей з кучерявим волоссям", назву дало сусіднє плем'я Malays (яке має пряме волосся).

Перу - можливо, від ріки Біру у сучасному Еквадорі.

Польща - від німецького Polen, "поля", "область".

Португалія - від латинського portus і назви римського порту Gaia, що пізніше став називатися Cale. Поєднана назва Portus Cale (від приєднання portus до старої назви) - сучасна назва Oporto.

Р

Румунія - "країна римлян" - як називає себе місцеве румунське населення.

Росія - від старої вікінгської групи, відомої як Рус, і від королівства, яке вони заснували в сучасній Україні. (Хто хоче посперечатись - звертайтеся до авторів "List of country name etymologies").

УКРАЇНЬСЬКА ВСЕСВІТНЯ КООРДИНАЦІЙНА РАДА

В СІГЕТІ (РУМУНІЯ) ВІДБУВСЯ МІЖНАРОДНИЙ ФЕСТИВАЛЬ УКРАЇНЬСЬКОЇ КОЛЯДКИ

В Сігеті (Румунія) відбувся Міжнародний фестиваль української колядки, що вже 24 рік проводиться з ініціативи Союзу Українців Румунії. У місті Сігету-Мармаціей, що на Мараморощині (північ Румунії), 14-16 січня цього року, пройшов XXIV Фестиваль українських колядок та обрядів, в якому взяли участь групи українських колядників з Тіміського, Ботошанського, Сучавського, Тульчанського, Сатумарського та Марамуреського повітів Румунії та гості з України. Щороку на цьому фестивалі, українці Румунії представляють свої колядки, новорічні та різдвяні звичаї. Фестиваль почався святою літургією в Українській православній церкві міста Сігет, потім колядники одягнені в народних костюмах пройшли містом, після чого на сцені Будинку культури міста виступали групи колядників. Захід організовано Союзом українців Румунії (СУР).

На заході були присутні як почесні гості Президент Європейського Конгресу Українців, член Національних Зборів угорського Парламенту Ярослава Хортяні, делегація Української Всесвітньої Координаційної Ради в складі голови УВКР Михайла Ратушного та члена Президії УВКР Алли Кендзери, творчі дитячі колективи з Франківщини, Київщини та м. Києва.

Голова СУР, член румунського парламенту Микола-Мирослав Петрецький, закриваючи Фестиваль, подякував його учасникам і заявив, що 25-ий ювілейний Фестиваль в наступному році буде залишатись міжнародним і ще більш масовим.

Михайло РАТУШНИЙ з мером міста Сігет - Горя СКУБЛІ, головою Союзу Українців Румунії Миколою-Мирославом ПЕТРЕЦЬКИМ і його дружиною Ларисою та фундатором погруддя Шевченка в Сігеті – Ярославом СКУМАТЧУКОМ, першим заступником голови Верховинської районної держадміністрації з дружиною.

Культурно-просвітницький часопис Союзу українців Румунії

РЕДАКЦІЯ: Головний редактор – Іван КОВАЧ

Редактори – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ та Роман ПЕТРАШУК

Комп'ютерний набір – Ірина ПЕТРЕЦЬКА-КОВАЧ

Техноредагування – Роман ПЕТРАШУК

Друкарня «S.C. SMART ORGANIZATION S.R.L.» Бухарест, Румунія; ISSN 1223-8988

Adresa redakției: Uniunea Ucrainenilor din România, str. Radu Popescu nr. 15,

Sector 1, București, ROMÂNIA, Tel. 0212220748, 0212220753, Fax 0212220737

E-mail: uur.vilneslovo@gmail.com

**Наклад фінансований
Союзом українців Румунії**

ЗАСТЕРЕЖЕННЯ

- За достовірність фактів, цитат, власних імен та інших відомостей відповідають автори підписаних матеріалів.
- Редакція може не поділяти точки зору авторів.
- Надіслані до редакції матеріали не рецензуються і не повертаються.
- Редакція залишає за собою право скорочувати і редагувати надіслані матеріали, непорушуючи їхнього основного змісту.
- З юридичної точки зору за зміст матеріалів відповідають їх автори.

